

de ha többet kaptunk volna, az a helyi sajátosságok miatt nagy eséllyel nem köthetett volna ki az intézmény-nél, miközben a többletfeladatok kötelezettsége könnyen nálunk maradhatott volna. Jövőre azt remélem, hogy ez a stabilitásunk is tovább fog nőni.

■ *Októberben próbajátékot hirdettek. Mennyire elégedett a jelentkezők számával, tudásával? Hogy látja, mennyire vonzó ma egy énekes vagy zenész számára a debreceni Kodály Filharmonia?*

– A zenekar esetében most kifejezetten jó úton vagyunk. Jelentős számú, kiváló fiatal zenész csatlakozott hozzánk az elmúlt időszakban, ami szakmai és közösségi szempontból egyaránt nagyon értékes előrelépés. Azt remélem, ez azt vetíti előre, hogy Debrecenben most érdemes elkezdni a zenekari életpályát, minden lehetőséget keresünk ennek a vonzerőnek a növelésére. A kórus esetében inkább a színház énekkari tagságot látom vonzónak a fiatalok körében, annak ellenére, hogy ott nem történt fizetésemelés, csak a garantált bérminimum (!) áll rendelkezésre...

■ *Szabó Sipos Máté említette, nagyon örülne, ha tudná emelni a státuszok számát. Lát erre lehetőséget az együtteseknél?*

– Debrecen jelenleg történelmi okok miatt egy zenekart és két énekkart tart fent. Az énekkari álláshelyek száma nagyjából megegyezik a zenekari státuszok számával (!), ezért biztosan nem ez az első kérdés. A fent említett infrastrukturális fejlesztések tükrében kell majd meghatároznunk a funkciókat és az ahhoz tartozó létszámigényeket.

■ *Mi mindent emelne ki az idei szezonból, akár hangversenyek, akár vendégművészek terén?*

– Beethoven összes szimfóniája, Orosz Zenei Fesztivál, Budapesti Tavasz Fesztivál ismét Ferihegyen, Kobayashi, Naxos CD-felvétel, nyáron a Klasszikusok Éjszakája, M5 felvételek – tényleg csak nagyon röviden.

■ *Lassan közelítenek a zenekar alapításának 100. évfordulója felé, ami - ha jól számoltam - 2023-ban lesz. Mit szeretne elérni addig, hogyan kívánja majd ünnepelni a születésnapot?*

– Az ország egyik legkiválóbb zenekarával egy új hangversenyteremben és egy újjáépített, zenés fókuszú színházban, remek és büszke tagsággal, amelynek tagjai zeneművészként változatos és inspirációban gazdag életet élnek Debrecenben.

R. Zs.

„Ami a Kodály Filharmonikusok legnagyobb értéke: a lélek”

Kollár Imre szívesen alakítaná át a próbajáték rendszerét

Negyedszázaddal ezelőtt lett a Debreceni Filharmonikusok zeneigazgatója Kollár Imre, aki ettől a szezontól kezdve ismét az együttes vezető karmestere. A dirigens, akárcsak huszonöt évvel ezelőtt, Beethoven-sorozatot indít, a zene világnapján operát tűz műsorra, és szeretné, ha még magasabb szintre jutna a zenekar. Kollár Imrével, aki tizenhárom év elteltével tér vissza a cívisvárosba, műhelymunkáról, szabadúszásról, állandóságról, valamint az elválás és az újrakezdés idejéről beszélgettünk.

■ *Mik voltak a mostani felkérés előzményei?*

– Amióta Somogyi-Tóth Dániel az igazgató-művészeti vezető, azóta minden szezonban vezényeltem néhány alkalommal Debrecenben, s ezeket a koncerteket mind én, mind a zenekar élvezte, mindezt pedig Dani is figyelemmel kísérte. Így, ha netán be kellett ugrani, akkor is engem hívtak. Megegett az is, hogy a hangverseny előtt egy nappal derült ki, új karmesterre van szükség, s már a főpróbára is el voltak adva a jegyek. A programban ráadásul Mahler IV. szimfóniája és Chopin f-moll zongoraversenye szerepelt... A zenekar azt mondta, hogy velem még egy ilyen vállalkozásra is hajlandó. Ehhez kellett az a nagyfokú bizalom, ami köztem és az együttes között megvan. Ahogy a szakmai és az emberi kapcsolat is, ami negyedszázadra nyúlik vissza. Így aztán

egyszer, a közös munka során eljött az a pillanat, amikor Dani felkért, hogy akkor ne csak alkalmanként, hanem folyamatosan dolgozzam a zenekarral. Így lettem vezető karmestere a Kodály Filharmonikusoknak arra az időre, amíg az ő igazgatói-művészeti vezetői megbízatása szól. Persze mindketten hosszú távra tervezzük, és nagyon egyet gondolunk.

■ *Sokan vannak még a társulatban azok közül a zenészek közül, akikkel annak idején kezdte a munkát?*

– Több mint a fele az együttesnek megmaradt, bár persze volt cserélődés. Azonban miután az utóbbi években tényleg rendszeresen dolgoztam a zenekarral, így még az újak számára sem voltam ismeretlen. Most a megbízásom hírét fantasztikusan fogadták. Egy kar-

mester életében kevés olyan pillanat van, amikor a zenekar lelkesedik...

■ *Már született is egy lemezfelvételük...*

– Azt beszéltük meg Danival, hogy minden szezont ezzel fogunk kezdeni. A mikrofon ugyanis mást hall, sokkal jobban kell figyelni az intonációra, az együttjátékra. Mindez jól összerántja a társulatot a nyár végén. Most augusztusban Liszt Ferenc zongorás szimfonikus műveit vettük fel Goran Filipec, Párizsban élő pianista szólójával.

■ *A Kodály Filharmóniánál három dirigens is dolgozik. Hogyan oszlik meg a munka?*

– Dani művészeti vezetőként irányít mindent, Szabó Sipos Máté pedig a kórusal foglalkozik, s enyém a zenekar. Egyébként én mindig azt tartom üdvöztetőnek, ha az ember még a közös munka kezdetén élesen meghúzza a határvonalakat, pontosan tisztázza, kinek mi a feladata. Ez már megtörtént. Ha ehhez tartjuk magunkat, úgy vélem, zökkenőmentes lesz a munka.

■ *Az idei szezont már együtt tervezték?*

– Igen, de természetesen - mint művészeti vezetőé - az utolsó szó mindig Danié, s én ezt teljesen tiszteletben tartom, már csak azért is, mert nagyon alaposan átgondolt, pontosan tervezett koncepció alapján dolgozik. Persze a saját koncertjeimről én döntök. Most, szezont

tervezésnél Dani értékelte az ötleteimet, s beillesztette ezeket a programba. A jó együttműködésünk alapja, hogy emberileg is értékeljük egymást. Hadd meséljek el egy régi történetet! Annak idején, három évtizeddel ezelőtt, amikor elnyertem az MTV karmesterversenyén a közönségdíjat, hamar nagy népszerűsége tettem szert a zenei világban. Az unokaöcsém osztálytársa volt Dani, aki már akkor is karmester akart lenni, s megkérte, hadd jöhessen el hozzánk, hogy találkozhasson velem. Ilyen régi az ismeretségünk, de lassan már a munkakapcsolatunk is egy évtizedes.

■ *Amikor az együttes élére állt 1994 szeptemberében, akkor Beethoven szimfóniáival kezdte a zenekarépítést, és most ismét ezeket a műveket tűzte műsorra... Mi mindent tervez még?*

– Elcsépeltnek hangzik a műhelymunka, de nem megerülhető, mert tényleg mindennek az alapja. Fontosnak tartom azt is, hogy a művek egymásra épüljenek. Lehet, hogy furcsának hangzik, de akadnak olyan huszadik századi darabok, amelyeket érdemes Mozart előtt átrágni, mert a struktúrájuk, a hangszerkezelésük hasonló. Verdi Falstaffja esetében sem a szerző előző operái az irányadók, hanem a Figaro házassága. Ilyen típusú munkában gondolkodom. Lényegesnek tartom, hogy a korábbi időszakom alatt elindított hagyományt, az évi egy, koncertszerű operaelőadást, ismét visszahozzuk. Nagy sikert aratott idén a Falstaff, kiváló előadói gárdát sikerült rá megnyernünk, a jövőben is ezt szeretném folytatni. Élvezem, hogy ismét az együttesépítésre koncentrálnak, ami hosszabb távon élvezetesebb, mint az állandó utazgatás, arról nem is beszélve, hogy így lehet zenei értéket teremteni. Az is fontos számomra, hogy az ember sose adjon ki bizonyos szint alatti produkciót a kezéből. Ha nem tudjuk megfelelően bemutatni, akkor inkább ne is csináljuk. A mai világban ezt nem könnyű betartani, de szerencsére Dani is nagyon hasonlóan gondolkodik, mint én. Persze azt is meg kell említenem, hogy nagyon más zenekar várt, mint negyedszázaddal ezelőtt. A debreceniek rengeteget fejlődtek, s most az a feladat, hogy a jót még jobbá tegyem. Más lett a légkör, sokkal jobb, mint korábban, igazán kiváló az irodai csapat is, öröm velük együtt dolgozni.

■ *Mivel színesíti még a műsorrendet?*

– A saját programjaim tervezésénél megnéztem az utóbbi esztendő koncertrepertoárját, s azt láttam, akadnak művek, amelyek fájón hiányoznak. Most novemberben eljátsszuk Verdi Requiemjét, s emellett is találtam sok olyan szerzőt, akitől mindenképp műsorra kell venni darabokat.

■ *Gondolom, részt vett már a próbajátékokon is. Menyire volt a jelentkezőkkel elégedett?*

– Kiváló muzikusokat vettünk fel a zenekarhoz, de karmesterként az ember sosem teljesen elégedett. Ha

tehetném, akkor az egész próbajáték- mechanizmust átalakítanám. Hiszen sok olyan 30-40 éves muzsikuskad, aki már tagja egy zenekarnak, de nem elégedett a fizetésével, fél azonban elmenni egy próbajátékra. Aggódik, hogyha nem nyeri el, akkor az addigi biztos állása is kétségessé válik. A MÁV Zenekar vezetőjeként szembesültem azzal, hogy egy-egy zenész nem jön magától, de ha hívom, akkor már örömmel tesz próbát. Arról nem is beszélve, hogy nem versenyműveket kellene kérni... Nem biztos, hogy a mostani metódussal a legjobb embereket tudja bevonni egy együttes.

■ *Mennyi időt tölt Debrecenben? Hány hangversenyt dirigál egy szezonban?*

– Nem időtartamban, hanem koncertmennyiségben gondolkodunk, megállapodtunk Danival egy hangverseny-minimumban, de már ebben a szezonban is túlléptük ezt. Úgy vélem, nem a szerződészövegeket kell böngészni, hanem elvégezni az adott feladatot. Dani és az együttes bizalma fontosabb, mint az, hogy mi van leírva...

■ *A művészeti vezető említette, hogy Ön híresen igazságtalan döntés után távozott Debrecenből. Maradtak még emiatt rossz érzései?*

– Azokon már túl vagyok, hiszen a távozásom óta eltelt 13 év... Akkor ideje volt elválnunk, most pedig ideje egy új kezdetnek.

■ *Az elmúlt évtizedben szabadúszóként dirigált az Operaházban, s szinte az összes magyarországi együttesel dolgozhatott. Ezen a zenekari palettán milyenek találja a debreceni társulatot?*

– Nagyon jó élet a szabadúszás, élvezetes, hogyha az ember minden kötöttséget leteasz. Építkezni azonban tényleg csak állandó munkával lehet... Úgy vélem, a zenekarok között, működés szempontjából nagy különbség nincsen. Jobb lett mindenütt a színvonal, sokkal több a koncert. S ugyanaz a munka folyik a próbatermekben. Amit én a Kodály Filharmonikusok nagyon komoly értékének tartok, az a lélek. Ennek az együttesnek a tagjai minden próbára úgy ülnek be, hogy jobban akarnak játszani. A léleknek akarnak élményt adni a koncerten, és ez nem mindenütt van így... Az utóbbi évekre már kikristályosodott az a véleményem is, hogy sokkal többre becsülöm azt a koncertet, amelyen akadt két olyan perc, ami megfogott, mint egy tökéletesen, de érdektelenül eljátszott hangversenyt. Ha az ember kiáll a pódiumra, pálcával a kezében, akkor ezt azért tegye, mert adni akar.

■ *Hová szeretne eljutni az együttesépítésben?*

– Olyan ez, mint a hegymászás, mindig van egy következő teljesíthető csúcs.

R. Zs.

„Partnerként be kell vonni a publikumot”

Szabó Sipos Máté megváltozott műsorstruktúráról, növekvő publikumról

Kivételes előadásra vállalkozott a Kodály Kórus, Orbán György rendkívül nagy kihívást jelentő négy Kóruskönyvét egy debreceni és egy budapesti hangversenyt követően albumon is megörökítette. A Kodály Kórus Debrecen az utóbbi években rendhagyó koncertekre várja az egyre növekvő számú közönségét, tematikus programjaik társművészeteket is megidéznek. A együttes irányítójával, a Csokonai Színház egyik vezetőjével, Szabó Sipos Mátéval az eddigi közös munkáról, második vezetői ciklusáról, valamint az Egri Szimfonikus Zenekarról is beszélgettünk.

■ *A Kodály Kórust 2016 óta irányítja vezető karnagyként, s kétéves kinevezését újabb megbízatás követte. Amikor három esztendeje a társulatot érintő terveiről beszélgettünk, elmondta, szeretné, ha nemcsak jók lennének, hanem ezt meg is tudnák mutatni, emellett a kor elvárásainak megfelelő, friss lendületű kórust kíván építeni, ahol az éneklés öröme, felszabadultsága a legfontosabb. Mire jutott?*

– Amit egyértelmű sikernek tekintek, s amiből úgy érzem, a társulat is sokat profitál, az az, hogy változtattunk a műsorstruktúrára, ami leginkább az a cappella

sorozatokban jelentkeznek. A Kodály Kórus sokrétű feladatot lát el. Amellett, hogy a Kodály Filharmonikusokkal közösen és számos más rangos zenekar vendégeként oratóriumkórusként ad koncerteket itthon és külföldön, a cappella kórusként is jelentős rangot vívott ki a hazai koncertéletben. Ennek megfelelően a Kodály Filharmonia zenekari bérletein belül minden évadban önálló a cappella sorozattal is jelentkeznek az együttes, melyeknek az utóbbi években kialakultak jól bevált helyszínei és egy erős, folyamatosan bővülő közönségbázisa. Ez azért is nagyon örömdetes, mert amikor az együttes ve-